

2^e Voortgangsrapportage 2016

Conform Regeling Projecten Zuid-Holland

Uitvoeringsfase RijnlandRoute

Document referentie : PZH-2016-567501685
Versie : 1.0
Status : definitief
Peildatum : 1 september 2016

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Scope van het project	3
<i>Projectafbakening</i>	4
3. Tijdlijn	4
4. Stand van zaken	5
5. Raakvlakken met andere projecten	8
Landelijk.....	8
Regionaal/provinciaal	8
Lokaal:	9
5 Planning	9
6 Risico's	11
7 Financiën	12
8 Kwaliteit	13
9 Moties, toezeggingen en statenoverleg	13

1. Inleiding

Op 3 februari jongstleden is het project RijnlandRoute door Provinciale Staten (PS) aangewezen als groot project. In het kader van de Regeling Projecten Zuid-Holland wordt twee keer per jaar gerapporteerd over de voortgang van het project RijnlandRoute. De statencommissie Verkeer en Milieu is aangewezen als verantwoordelijke statencommissie voor de advisering over en behandeling van de RijnlandRoute.

De 1^e Voortgangsrapportage 2016 is op 11 mei jongstleden in de Statencommissie Verkeer en Milieu ter kennisgeving aangenomen.

Ten opzichte van de 1^e Voortgangsrapportage is aan de tijdlijn (paragraaf 3) toegevoegd het onherroepelijk worden van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP). De stand van zaken en vooruitblik (paragraaf 4 en 5) zijn aangepast en gebundeld. Het risicoprofiel is aangepast (paragraaf 8).

Ten aanzien van de planning kan worden gemeld dat de dialoofase van het aanbestedingsproces heeft plaatsgevonden. Deze fase heeft, op verzoek van alle gegadigden, enkele weken langer geduurd zodat de gegadigden hun geldigheidsdocumenten beter konden voorbereiden. Hiermee is het moment van de definitieve gunning verschoven van december 2016 naar januari 2017. Dit leidt echter niet tot mutaties van de overall planning.

2. Scope van het project

De provincie Zuid-Holland (PZH) werkt samen met het Rijk en de omliggende gemeenten aan de RijnlandRoute, een verbetering van de Oost-Westverbinding tussen de A4 en Katwijk.

De RijnlandRoute kent drie hoofddoelen, te weten:

- een betere oost-westverbinding voor het autoverkeer;
- het verbeteren van de leefbaarheid in de regio Holland Rijnland (en aangrenzende gemeenten);
- het mogelijk maken van ruimtelijk-economische ontwikkelingen in deze regio.

Het project kan onderscheiden worden in drie onderdelen. Deze drie onderdelen vertonen zowel financieel als verkeerskundig samenhang, maar zijn ruimtelijk, planningstechnisch en contracttechnisch te onderscheiden.

- Het onderdeel /contract A44-verbinding-A4
  - De verbreding A44 tussen de aan te passen Aansluiting Leiden-West en het nieuw aan te leggen Knooppunt Ommedijk (hoofdwegennet);
  - De aanleg van een nieuwe regionale stroomweg (snelheidsregime 80 km/uur) met 2x2 rijstroken (waaronder een boortunnel van 2,5 kilometer) tussen het nieuw aan te leggen Knooppunt Ommedijk op de A44 en het nieuw aan te leggen Knooppunt Hofvliet op de A4 (onderliggend wegennet);
  - Het verlengen van de parallelstructuur van de A4 tussen de aansluiting N206/Zoeterwoude-Dorp en het nieuw aan te leggen Knooppunt Hofvliet (hoofdwegennet);
  - De verbreding van de A4 tussen de aansluiting Hofvliet en de N14 naar 2x4 rijstroken.
- Het onderdeel /contract Tjalmaweg
  - De verbreding Tjalmaweg (N206) naar 2x2 rijstroken vanaf de aansluiting met de N441 te Katwijk tot en met de Aansluiting Leiden-West (onderliggend wegennet).
- Het onderdeel /contract Europaweg
  - Verbreding Europaweg te Leiden (N206) naar 2x2 rijstroken tussen de aansluiting met de A4 en de Churchillaan te Leiden (onderliggend wegennet).

Projectafbakening

De Verbreding A4 tussen de aansluiting Hofvliet en de N14 naar 2x4 rijstroken kent als grondslag het aparte Tracébesluit (TB) Vlietland-N14. Dit TB is geen onderdeel van het (subsidieproject) RijnlandRoute (gebaseerd op Provinciaal Inpassingsplan (PIP), TB A44 en TB A4 Vlietland-Leiden). In de Samenwerkingsovereenkomst RijnlandRoute (SOK) is overeengekomen dat het I&M-project "Verbreding A4 Vlietland – N14" aan de DBM overeenkomst RijnlandRoute wordt toegevoegd. I&M heeft daarvoor de financiële middelen gereserveerd.

3. Tijdlijn

10 december 2008	Startnotitie Rijnlandroute (PS)
24 februari 2010	1 ^e fase MER (PS)
29 mei 2012	Nota Voorkeursalternatief (GS)
26 juni 2013	Uitvoeringsbesluit (PS)
18 maart 2014	Vaststelling Ontwerp-PIP
24 april 2014	Vaststelling Ontwerp TB A44 en TB A4
10 december 2014	Vaststellingsbesluit PIP
17 december 2014	Vaststelling TB A44 en TB A4
1 en 2 oktober 2015	Zitting Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
16 december 2015	PS-besluit vaststelling provinciale coördinatie-regeling Vergunning RijnlandRoute
27 januari 2016	Uitspraak Raad van State
03 februari 2016	PS-besluit tot aanwijzen project RijnlandRoute als groot project conform Regeling Projecten Zuid-Holland
02 maart 2016	PS-besluit Vaststelling basisuitvoeringsrapportage RijnlandRoute
23 maart 2016	Nieuw besluit PIP

Toevoeging t.o.v. 1e Voortgangsrapportage 2016

20 juli 2016	Uitspraak Raad van State PIP onherroepelijk
--------------	---

4. Stand van zaken

4.1. Planologie

Op 27 januari jongstleden deed de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een tussenuitspraak over de RijnlandRoute. Alle beroepen tegen de Tracébesluiten en bijna alle beroepen tegen het Provinciaal Inpassingsplan werden toen ongegrond verklaard.

De provincie moest op 2 onderdelen het inpassingsplan voor de RijnlandRoute aanpassen. Met de vaststelling van het nieuwe besluit PIP door PS op 23 maart jongstleden werd hieraan voldaan.

De wijzigingen betroffen een eenduidige vastlegging van de locatie van de tunnelmond en een kleine wijziging op de plankaart ten behoeve van een (deels) te verwerven perceel aan de Vrouwenweg in Leiden.

Op 20 juli jongstleden heeft de Raad van State een einduitspraak gedaan en vastgesteld dat beide wijzigingen op een juiste wijze door de provincie zijn doorgevoerd. Hiermee is ook het PIP onherroepelijk.

4.2. Contractering

A44/N434/A4

Stand van zaken: op 7 november 2015 is de selectiefase van de aanbesteding gestart. Op 5 februari 2016 hebben zich 3 gegadigden gemeld, die allen voldeden aan de geschiktheidseisen.

Inmiddels is de concurrentiegerichte dialoog in een ver gevorderd stadium. Er zijn 4 van de 5 gespreksronden gehouden met de 3 gegadigden alsmede 60 specialistische overleggen. Eind september zal de laatste dialoogronde plaatsvinden, gevolgd door het opmaken van de (finale) versie van de contractdocumenten.

Vooruitblik: de gegadigden zijn op 5 oktober uitgenodigd tot het doen van een inschrijving. Na Inschrijving (11 november 2016) vindt de beoordeling van de aanbiedingen plaats. Beoordeeld wordt het risicobeheersplan van de gegadigden (incl. een toets op de onderbouwing van aanneemsom en de voorgenomen uitvoeringswijze), de vormgevingsvisie en een aantal vooraf aangegeven (EMVI-)criteria zoals minimaliseren omgevingshinder, hinderbeleving, beperking verkeershinder en duurzaam bouwen. Nadat het gunningsadvies, welke naar verwachting in de GS-vergadering van 13 december 2016 zal worden genomen, zal door GS aan PS een voorstel wordt gedaan hoe om te gaan met mogelijke aanbestedingsmeef- of tegenvallers.

Tjalmaweg

Stand van zaken: PS hebben gevraagd om de ambitie te tonen en de mogelijkheden te bezien om Tjalmaweg en Europaweg te versnellen.

Er is voor de Tjalmaweg een scenario-analyse gemaakt, waarbij bezien is of het mogelijk was om direct het PIP uit te voeren zonder de op de langere termijn bekende toekomstige ontwikkelingen te frustreren danwel of het zinvoller was om het PIP pas later geïntegreerd met R-net en Projectlocatie Valkenburg (PLV) uit te voeren en op die manier bouwoverlast te beperken.

Versnelling is verantwoord mogelijk als bij het planologisch onherroepelijk PIP-deel Tjalmaweg een beperkt aantal voorinvesteringen voor R-net en PLV (ad €3,5 mln) worden meegenomen. Hier staat tegenover dat dan 2 jaar eerder de maatschappelijke baten van het oplossen van het verkeersknelpunt op de Tjalmaweg en het in ieder geval tijdig ontsluiten van de PLV zijn te realiseren. In een 2^e tranche kan het eindbeeld (incl. R-net en PLV) worden gerealiseerd, waar nu nog geen planologische grondslag voor is.

Op basis van de scenario-analyse is gestart met de uitwerking van de contractvoorbereiding van het PIP-deel Tjalmaweg. Besluitvorming voor een feitelijke marktbenadering wordt voorzien voorjaar 2017.

Vooruitblik: met de gemeente Katwijk en Projectlocatie Valkenburg wordt momenteel overlegd over de vormgeving van zowel PIP-traject als het gewenste eindbeeld. Met de gemeente Katwijk loopt nog een discussie over de Tjalmaweg in relatie tot de ontwikkeling van PLV en R-net.

Europaweg

Stand van zaken: met de gemeente Leiden wordt overlegd of een realisatie van de Europaweg door de gemeente Leiden een optie is, omdat de Europaweg uiteindelijk grotendeels zal worden opgenomen in de bebouwde kom van de gemeente. Er worden momenteel door de gemeente Leiden verkeersonderzoeken gedaan ten behoeve van het Lammeschansplein.

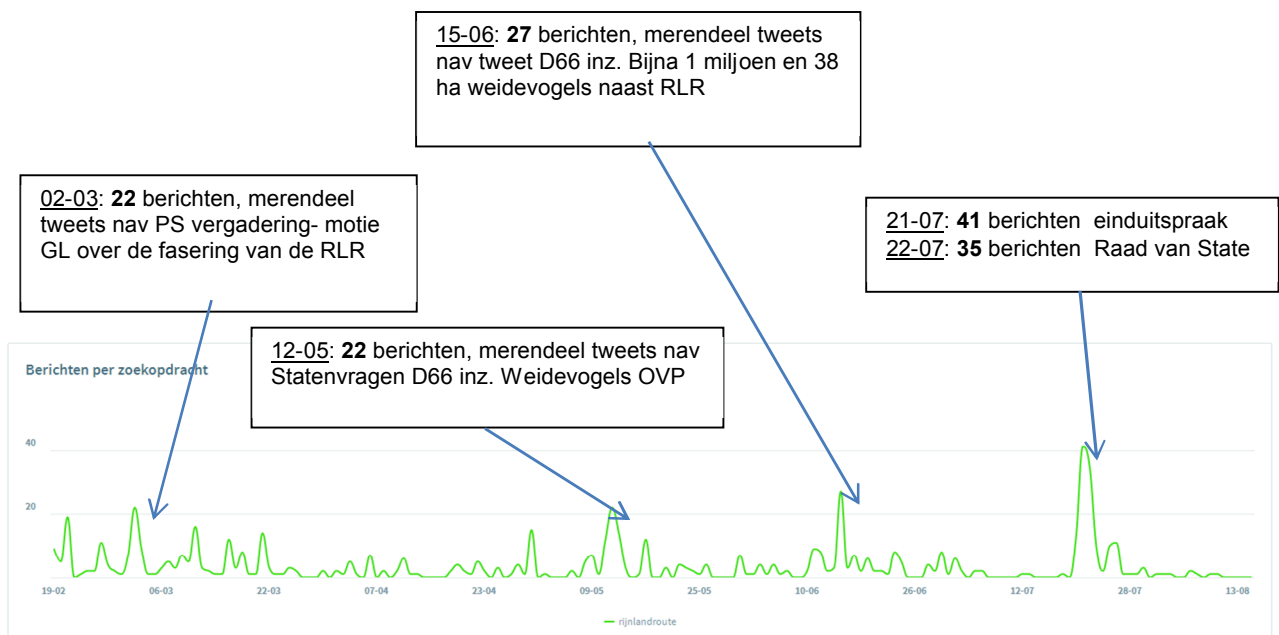
Daarnaast onderzoekt de gemeente Leiden de mogelijkheid van eigen aanvullende budgetten ten behoeve van de realisatie van een door hen gewenste invulling van het Lammeschansplein in relatie met de gemeentelijke verkeerscirculatieplannen. Een eventuele uitvoering door Leiden zal, vanuit de PZH, plaatsvinden binnen de kaders van het PIP zodat de doelstellingen van de RijnlandRoute en de daar aan gekoppelde subsidiebeschikking van het ministerie van IenM en het vastgestelde PIP gerespecteerd blijft.

Vooruitblik: komend halfjaar wordt met de gemeente Leiden bezien in hoeverre er mogelijkheden zijn om, indien van toepassing, te komen tot een uitvoeringsopzet die past binnen de verkeerscirculatieplannen van de gemeente Leiden en die kan worden uitgevoerd met een acceptabele verkeershinder voor de regio. Zoals eerder aangegeven bij de Inkoopstrategie is het niet de bedoeling dat door een samenloop van bouwactiviteiten binnen de gemeente Leiden en aan de toegangswegen van de gemeente Leiden een situatie ontstaat, waarbij de congestie op de zwaarbelaste N206 onacceptabel wordt.

4.3. Omgevingsmanagement

Communicatie

Stand van zaken: medio juni jongstleden is de website van de RijnlandRoute vernieuwd en zijn de bolfoto's geactualiseerd. Er heeft een media analyse plaatsgevonden van de mediaberichten in afgelopen halfjaar (februari 2016 t/m augustus 2016). Behoudens enkele fervente twitteraars is de besluitvorming rond Rijnlandroute neutraal /positief. Alleen de berichtgeving via Twitter is overheersend negatief. Met uitzondering van een tweet over de verlegging van een leiding in de Oostvlietpolder worden twitterberichten niet opgepakt door ander media. Wel zijn hierover Statenvragen gesteld door D'66 over het verplaatsen van de gasleiding in de Oostvlietpolder tijdens het broedseizoen in 2017.

Vooruitblik: begin oktober wordt gestart met de verzending van een (digitale) nieuwsbrief over het project waarmee de omgeving wordt geïnformeerd over onderwerpen over en voortgang van het project. Vanaf het najaar zullen periodiek luchtfoto's van het projectgebied worden gemaakt om zo de voortgang te kunnen laten zien.

Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's)

Stand van zaken: de gemeenten Katwijk, Oegstgeest en Leiden hebben de UVO's vastgesteld in hun colleges en raden. Met de gemeente Wassenaar is afgesproken dat er een aanvulling komt op hun UVO waarin een principe afspraak wordt opgenomen over de vergoeding van nieuw areaal dat na de realisatie van het werk door de aannemer wordt overgedragen aan de gemeente. Onder die voorwaarde zal ook Wassenaar de UVO vaststellen.

Vooruitblik: ondertekening van de UVO's komt op de agenda van de stuurgroep op 31 oktober a.s. Brieven met uitvoeringsafspraken met het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Veiligheidsregio Hollands Midden zijn in september verstuurd.

Grondverwerving

Stand van zaken: De Koninklijke Besluiten zijn geslagen en op 27 juni 2016 gepubliceerd. Voor de gerechtelijke onteigening heeft in juli een vervroegde descente plaatsgevonden met 3 tijdkritische partijen. De overige partijen volgen in september.

De nadruk bij de verwervingen ligt op dit moment op het contract A44-N434-A4.

Van de daar te verwerven 74 zaken zijn er inmiddels 35 zaken afgerond en in eigendom verkregen. Over 15 zaken is thans overeenstemming en deze worden of zijn aan de notaris aangeboden.

Vooruitblik: er resteren nog maximaal 24 zaken. Verwachting is dat in het grootste deel van deze 24 zaken nog minnelijke overeenstemming zal worden bereikt.

Kabels en leidingen (K&L)

Stand van zaken: voor het contract A44-verbinding-A4 zijn met de K&L-beheerders voor nagenoeg alle grote verleggingen ProjectOvereenstemmingen (POS) bereikt. De feitelijke verleggingen vergen nog wel enige afstemming met de te selecteren aannemer, omdat waarschijnlijk niet alle verleggingen mogelijk zijn voor medio 2017.

Vooruitblik: na inventarisatie en categorisering van K&L Tjalmaweg en Europaweg wordt gestart met het proces om te komen tot concept-ProjectOvereenstemmingen bij deze projectonderdelen.

Natuurcompensatie

- Flora en Fauna

Stand van zaken: er zijn geen beroepen ingediend over de basisonthefing van de Flora en Faunawet. De eerste maatregelen voor compensatie voor vleermuizen en huismussen zijn getroffen.

Op 13 juli jongstleden is een wijzigingsverzoek voor ontheffing van de Flora- en Faunawet ingediend waarbij ook de verbreding van de A4 ter hoogte van Vlietland is meegenomen. De vergunningsaanvraag voor het kappen van bomen in de gemeente Leiden is in juli jongstleden ingediend.

Vooruitblik: afwikkelen van het compensatie- en mitigatieplan voordat verstoringen plaatsvinden.

- Water

Stand van zaken: de waterhuishouding in de Oostvlietpolder wordt zo veel mogelijk voorafgaand aan de realisatie van de overige infrastructuur geregeld. Daartoe is 19 september jongstleden de bouw van een nieuw gemaal van Hoogheemraadschap Rijnland in de Oostvlietpolder gegund aan een aanemer.

Vooruitblik: het gemaal dient uiterlijk 30 april 2017 operationeel te zijn.

Specifieke aandachtspunten

Er zijn na vaststelling van TB/PIP tot dusver 2 nadeelcompensatieclaims ingediend, waarvan de inschatting is dat deze tot geen dan wel een beperkte vergoeding zullen leiden. Overigens bestaat de mogelijkheid om nog tot 5 jaar na openstelling claims in te dienen.

De onderzoeken naar niet-gesprongen explosieven en in het verlengde daarvan het maken van proefsleuven voor archeologisch onderzoek in de omgeving van Ommedijk zijn enigszins vertraagd, maar deze raken het kritieke pad vooralsnog niet. De vertraging is een combinatie van relatief veel verstoringen in de ondergrond, die nader onderzoek vergen naar niet-gesprongen explosieven en beperkingen als gevolg van het broedseizoen en het mairegime van pachters ter plekke.

Punt van aandacht blijft de hervestiging van McDonalds bij knooppunt Leiden West, waarbij er wel een geschikte locatie is, maar waarbij invulling echter afhankelijk is van de medewerking van de gemeente Oegstgeest in verband met een bestemmingsplanwijziging.

Met Rijkswaterstaat wordt gewerkt aan de opzet van een verlenging van de Partneringsovereenkomst, die ondersteuning van RWS regelt voor het begeleiden van de realisatie van contract A44-N434-A4. Gedacht wordt aan een overeenkomst tot openstelling met herijkingsmomenten om de 2 jaar.

5. Raakvlakken met andere projecten

Landelijk

- Project A4 Burgerveen – Leiden;
- Groot onderhoud A44 bruggen (o.a. Oude Rijn)

Regionaal/provinciaal

- Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)/ R-net buscorridor Leiden Centraal - Katwijk - Noordwijk (beïnvloedt de scope van de RijnlandRoute bij Knoop Leiden West en langs de Tjalmaweg);
- Noordelijke Randweg Rijnsburg (verkenning; bij realisatie heeft deze weg invloed op de verkeersstromen op de RijnlandRoute);
- Herinrichting Meeslouwerplas, Leidschendam (kan wellicht grond gebruiken die vrij komt bij bouw RijnlandRoute);
- Programma Fietspaden van de Provincie;

- EHS provincie en ILG gerelateerde gebiedsprojecten in de omgeving van Leiden;
- Lopende onderhoudsprojecten (trajectstudies) van de afdeling DBI;
- Watergebiedsplannen van het Hoogheemraadschap Rijnland.

Lokaal:

- Leiden: het project Ongelijkvloerse Ontsluiting Bio Science Park (OBSP) de uitwerking hiervan heeft invloed op de werking en dus de vormgeving van Knoop Leiden West. Het project wordt voorbereid en gerealiseerd door de gemeente Leiden;
- Wassenaar: De door RWS en Wassenaar voor te bereiden ecopassage bij Maaldrift (indien deze past in het programma voor ontsnippering);
- Woningbouwlocaties Valkenburg I en II, ter plaatse van voormalig Vliegveld Valkenburg.
- Plannen van gemeente Katwijk nabij woonwijk Duinvallei voor verdiepte aanleg van de N206.

5 Planning

Uitgangspunten

Tunnel A4/A44:

• Start aanbestedingsprocedure	Q4-2015
• Start dialoofase van de aanbestedingsprocedure	Q2-2016
• Definitieve gunning (= start uitvoering van het contract)	Q1-2017
• Alle gronden verworven en beschikbaar	Q2-2017
• Alle Kabels & leidingen categorie 1 (door de opdrachtgever) verlegd	Q3-2017
• Tunnel gereed	Q2-2022
• Testen van tunnel	Q2/Q4 2022
• Openstelling tunnel	Q4-2022

Europaweg incl. Lammenschansplein:

• Voorbereiding van de aanbesteding	Q2-2019 /Q4-2019
• Aanbesteding	Q4-2019 /Q3-2020
• Realisatie	Q4-2020 /Q1-2022

ir. G. Tjalmaweg:

• Voorbereiding van de aanbesteding	Q3-2018 /Q2-2019
• Aanbesteding	Q2-2019 /Q1-2020
• Realisatie	Q2-2020 /Q2-2022

Activity Name	Start	Finish	2017				2018				2019				2020				2021				2022				
			Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
N206 RijnlandRoute	8-12-15 A	23-12-22																									
Gemaal Oostvlietpolder (OVP)	26-9-16	28-4-17																									
Gemaal definitief gegund uiterlijk)		26-9-16																									
Gemaal gerealiseerd		28-4-17																									
Grondvererving: Onteigening	19-8-16 A	1-5-17																									
Gerechtelijke Procedure	19-8-16 A	12-4-17																									
Grond beschikbaar (indien geen cassatie)		12-4-17																									
Alle gronden (excl. E3086 & X4119) beschikbaar conform contract, bijl. 12		1-5-17*																									
Kabel en leidingen (cat.1)	12-8-16 A	1-9-17																									
Realisatie K&L categorie 1	12-8-16 A	1-9-17																									
Verlegging K&L categorie 1 gereed (conform contract: bijl. 10)		1-9-17*																									
Aanbesteding Tunnel A4/A44	8-12-15 A	5-1-17																									
Aanbesteding tunnel A4/A44	8-12-15 A	5-1-17																									
Tunnel A4/A44	6-1-17	23-12-22																									
Voorbereiding realisatie boortunnel (Mobilisatie)	6-1-17	21-9-17																									
Te verwachte start aannemer hoofdcontract (schop in de grond)	22-9-17																										
Uitvoeren Boortunnel	22-9-17	8-6-22																									
Openstelling uiterlijk 31-12-2022)		23-12-22																									
Rijksweg A44: Aansluiting Leiden-West en knooppunt Ommedijk	10-1-17	25-9-20																									
Voorbereiding realisatie Leiden West en Knp Ommedijk	10-1-17	27-9-17																									
Realisatie Leiden West	28-9-17	30-1-19																									
Leiden West gereed		30-1-19																									
realisatie knooppunt Ommedijk	31-1-19	25-9-20																									
knooppunt Ommedijk gereed		25-9-20																									
Rijksweg A4: Verbreding A4 Vlietland-N14 incl. Zoeterwoude Dorp-knp Hofvliet	20-8-18	2-2-22																									
Voorbereiding Verbreding A4 Vlietland-N14 incl. Zoeterwoude Dorp-knp Hofvliet	20-8-18	4-3-20																									
Realisatie Verbreding A4 Vlietland-N14 incl. Zoeterwoude Dorp-knp Hofvliet	5-3-20	2-2-22																									
Verbreding A4 Vlietland-N14 incl. Zoeterwoude Dorp-knp Hofvliet gereed		2-2-22																									
Verbreding A4 Vlietland-N14	20-8-18	14-2-20																									
Start verbreding A4 Vlietland-N14	20-8-18																										
Voorbereiding realisatie verbreding A4 Vlietland-N14	20-8-18	15-2-19																									
Verbreding A4 Vlietland-N14 gereed		14-2-20																									

6 Risico's

In onderstaande tabel de actuele top 5 risico's met een toelichting.

	Risico	Toelichting
1	Stagnatie na gunning	Na de gunning kan het proces stagneren door scopewijzigingen, wijzigingen vanuit stakeholders etc., zonder dat er voldoende inzicht is in de consequenties van deze wijzigingen op de bouwplanning.
2	Risico's bij raakvlakken	Hierbij moet worden gedacht aan technische raakvlakken (afstemming met (infra)beheerders zoals de integratie van tunneltechnische installaties (TTI) en de aansluiting van de tunnel op de verkeerscentrale).
3	Geen tijdige verlegging Kabels en Leidingen	Het gaat hierbij om stagnatie in het feitelijke verleggingsproces van de categorie 1 (verantwoordelijkheid opdrachtgever) kabels en leidingen.
4	Vertraging in tunnelontwerp en omgevingsvergunning	Het gaat hierbij met name om het niet of niet tijdig verkrijgen van de Omgevingsvergunning om te starten met bouwen van de tunnel. De omgevingsvergunning wordt verleend obv een bouwplan waarbij niet alleen het ontwerp wordt getoetst maar waarbij aansluitend op het tunnelveiligheidsplan ook wordt bezien hoe invulling wordt gegeven aan besturing/bediening en beheer en onderhoud. De Landelijke Tunnel Standaard is (nog) niet toegeschreven op boortunnels.
5.	Omissie in areaalgegevens	Een omissie in de areaalgegevens zou kunnen optreden doordat de geotechnische grondgesteldheid afwijkt van de door opdrachtgever aangeleverde rapportages of doordat niet alle gegevens beschikbaar zijn omdat nu niet op particuliere grond geboord kan worden.

Stijgers en dalers

Nieuw in de risico top 5

- Risico, 4 en Risico nr 5 zijn nieuw in de risico top 5.

Uit de risico top 5

- Risico "stagnatie in het aanbestedingsproces" is uit de risico-top 5 aangezien het aanbestedingsproces volgens planning verloopt. Uit de dialoog met gegadigden zijn geen kanttekeningen gekomen over opzet en duur van het aanbestedingsproces.
- Risico 'de opgave Kabels en Leidingen categorie 3 kan niet tijdig worden uitgevoerd door de bouwonderneming' is uit de risico-top 5, omdat in de dialoog met gegadigden door de gegadigden dit issue niet werd gezien als een toprisico.

8 Kwaliteit

In het kader van de kwaliteitsborgingstoets is door de Projectcontroller de integrale projectbeheersing beschouwd. De projectcontroller toetst onder andere de interne kwartaalrapportages en rapporteert aan de Ambtelijk Opdrachtgever, doet aanbevelingen en toetst de afwikkeling van de gedane aanbevelingen (PDCA cyclus).

Stand van zaken: in de afgelopen periode zijnde april tot medio augustus jongstleden heeft de focus gelegen op het inzichtelijk krijgen in de opzet van het stelsel van de projectbeheersing zoals beschreven in het Handboek Bureau Integrale Projectbeheersing en het Projectplan RLR. De bevindingen bevestigen onder andere dat het project handelt overeenkomstig de "Regeling Grote Projecten" en dat de functies risicomanagement en planning op kwalitatief goede wijze in de praktijk worden uitgevoerd.

Vooruitblik: in de komende periode zal aandacht worden besteed aan de aansluitingen tussen de – dan – voorliggende en verwante rapportages en de gehanteerde bronnen.

9 Moties, toezeggingen en statenoverleg

- Openstaande moties RijnlandRoute:
  - Motie 453 - inpassingsmaatregelen Valkenburg-West (Katwijk) 26 juni 2013;
  - Motie 449 - inpassingsmaatregelen Vlietland 26 juni 2013.
- Toezeggingen
  - Aanbestedingsvoordelen RijnlandRoute voorleggen aan PS, voor besluitvorming over verdere maatregelen inpassing (19 november 2014);
  - Nadat een aannemer is geselecteerd inzichtelijk te maken wat de meerkosten zijn om de bruggen in de A4 (en Tjalmaweg) beweegbaar te maken en hierover een besluit aan PS voor te leggen. Hierin wordt ook de nadeelcompensatie meegewogen. In GS zal zij pleiten voor het (tijdelijk) vastmaken van de bruggen (10 december 2014);
  - In aanvulling op de eerdere toezegging de gevolgen van het verdwijnen van een aansluiting van de Stevenshof op de A44 te monitoren, ook de parallelwegen richting Wassenaar hierin mee te nemen (10 december 2014);
  - Voor de fietsverbinding Vlietland en Oostvlietpolder in het kader van de fietsbereikbaarheid een bredere afweging te maken en eventueel een deel van het budget Brede Doeluitkering hiervoor in te zetten (10 december 2014);
  - Wanneer er aanbestedingsvoordelen zijn de optie Achterweg in Katwijk mee te wegen (10 december 2014).

  - Insprekers hebben tijdens de commissievergadering Verkeer en Milieu van 9 maart jongstleden de wens van een langere boortunnel voor Stevenshof ingebracht. Op verzoek van de Statencommissie heeft een gesprek plaatsgevonden met de indieners over deze wens. Over dit gesprek is PS via een brief op 30 maart jongstleden geïnformeerd waarbij is toegelicht welke bezwaren er zijn tegen de wens om te komen tot verlenging mede in relatie tot het lopende aanbestedingsproces.
  - Tijdens de commissievergadering van 11 mei jongstleden heeft de Wijkraad Stevenshof (dhr. Schur) ingesproken over dezelfde wens van een langere boortunnel gebaseerd op de voorstellen van eerdere insprekers. Verwezen is naar brief PS 30 maart 2016.
  - Op 16 augustus jl. heeft de Wijkraad Stevenshof een brief aan de Staten gestuurd met daarin opnieuw het voorstel om de boortunnel te verlengen, waarbij uiteindelijk is afgezien van inspraak tijdens de commissie. Verwezen is naar brief PS 30 maart 2016.